

ΑΠΟΦΑΣΗ (ΕΕ) 2015/1026 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 19ης Ιουνίου 2015

περί καταργήσεως της απόφασης 2009/589/ΕΚ σχετικά με την ύπαρξη υπερβολικού ελλείμματος στην Πολωνία

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 126 παράγραφος 12,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στις 7 Ιουλίου 2009, με την απόφαση 2009/589/ΕΚ του Συμβουλίου ⁽¹⁾ μετά από σύσταση της Επιτροπής, το Συμβούλιο αποφάσισε, σύμφωνα με το άρθρο 104 παράγραφος 6 της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (ΣΕΚ), ότι στην Πολωνία υπήρχε υπερβολικό έλλειμμα.
- (2) Την ίδια ημερομηνία, σύμφωνα με το άρθρο 104 παράγραφος 7 της ΣΕΚ και το άρθρο 3 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1467/97 του Συμβουλίου ⁽²⁾, το Συμβούλιο απηύθυνε, κατόπιν συστάσεως της Επιτροπής, σύσταση προς την Πολωνία προκειμένου να τερματιστεί η κατάσταση υπερβολικού ελλείμματος έως το τέλος του 2012.
- (3) Στις 21 Ιουνίου 2013 το Συμβούλιο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η Πολωνία είχε λάβει αποτελεσματικά μέτρα, αλλά ότι προέκυψαν αντίξοα οικονομικά συμβάντα με μείζονες επιπτώσεις στα δημόσια οικονομικά μετά την έκδοση της αρχικής σύστασης. Ως εκ τούτου, το Συμβούλιο, μετά από σύσταση της Επιτροπής, έκρινε ότι οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 3 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1467/97 είχαν τηρηθεί και εξέδωσε νέα σύσταση προς την Πολωνία δυνάμει του άρθρου 126 παράγραφος 7 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), προκειμένου να τερματιστεί η κατάσταση υπερβολικού ελλείμματος μέχρι το 2014 ⁽³⁾.
- (4) Στις 10 Δεκεμβρίου 2013, δυνάμει του άρθρου 126 παράγραφος 8 της ΣΛΕΕ, το Συμβούλιο αποφάσισε ότι η Πολωνία δεν είχε λάβει αποτελεσματικά μέτρα σύμφωνα με τη σύσταση του Συμβουλίου της 21ης Ιουνίου 2013, προκειμένου να διορθώσει το υπερβολικό της έλλειμμα έως το 2014 ⁽⁴⁾, και εξέδωσε νέα σύσταση, δυνάμει του άρθρου 126 παράγραφος 7 της ΣΛΕΕ, συνιστώντας στην Πολωνία να θέσει τέλος στην κατάσταση υπερβολικού ελλείμματος έως το 2015 ⁽⁵⁾. Με τη σύσταση αυτή το Συμβούλιο συνέστησε στην Πολωνία να επιτύχει ονομαστικό έλλειμμα ίσο με 4,8 % του ΑΕΠ το 2013, 3,9 % του ΑΕΠ το 2014 και 2,8 % του ΑΕΠ το 2015 (εξαιρουμένων των επιπτώσεων των μεταβιβάσεων περιουσιακών στοιχείων από το συνταξιοδοτικό σύστημα του δεύτερου πυλώνα). Με βάση τις μακροοικονομικές προβλέψεις στις οποίες βασιζόταν η σύσταση του Συμβουλίου, αυτό συμφωνούσε με τη βελτίωση του διαρθρωτικού ισοζυγίου κατά 1 % του ΑΕΠ το 2014 και 1,2 % του ΑΕΠ για το 2015. Το Συμβούλιο συνέστησε επίσης στην Πολωνία να εφαρμόσει αυστηρά τα μέτρα που είχε ήδη αναγγείλει και υιοθετήσει, συμπληρώνοντάς τα με επιπρόσθετα μέτρα ώστε να επιτύχει μια διατηρήσιμη διόρθωση του υπερβολικού ελλείμματος έως το 2015. Η Πολωνία είχε προδεσμία έως τις 15 Απριλίου 2014 για να υποβάλει έκθεση σχετικά με τα μέτρα που έλαβε για να συμμορφωθεί με την εν λόγω σύσταση.
- (5) Στις 2 Ιουνίου 2014 η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν απαιτούντο περαιτέρω ενέργειες στο πλαίσιο της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος εκείνη τη στιγμή.
- (6) Σύμφωνα με το άρθρο 4 του πρωτοκόλλου (αριθ. 12) για τη διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος που προσαρτάται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και τη ΣΛΕΕ, η Επιτροπή παρέχει τα στοιχεία για την εφαρμογή της εν λόγω διαδικασίας. Στο πλαίσιο της εφαρμογής του εν λόγω πρωτοκόλλου, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να κοινοποιούν στοιχεία για τα δημόσια ελλείμματα και το δημόσιο χρέος και άλλες συναφείς μεταβλητές δύο φορές τον χρόνο, δηλαδή πριν από την 1η Απριλίου και πριν από την 1η Οκτωβρίου, σύμφωνα με το άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 479/2009 του Συμβουλίου ⁽⁶⁾.

⁽¹⁾ Απόφαση 2009/589/ΕΚ του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 2009, σχετικά με την ύπαρξη υπερβολικού ελλείμματος στην Πολωνία (ΕΕ L 202 της 4.8.2009, σ. 46).

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1467/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την επιτάχυνση και τη διασαφήνιση της εφαρμογής της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος (ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 6).

⁽³⁾ Σύσταση του Συμβουλίου της 21ης Ιουνίου 2013, προκειμένου να τερματιστεί η κατάσταση υπερβολικού δημοσιονομικού ελλείμματος στην Πολωνία.

⁽⁴⁾ Απόφαση 2013/758/ΕΕ του Συμβουλίου, της 10ης Δεκεμβρίου 2013, με την οποία διαπιστώνεται ότι δεν έχει αναληφθεί αποτελεσματική δράση από την Πολωνία σε ανταπόκριση της σύστασης του Συμβουλίου της 21ης Ιουνίου 2013 (ΕΕ L 335 της 14.12.2013, σ. 46).

⁽⁵⁾ Σύσταση του Συμβουλίου της 2ας Δεκεμβρίου 2013, προκειμένου να τερματιστεί η κατάσταση υπερβολικού δημοσιονομικού ελλείμματος στην Πολωνία.

⁽⁶⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 479/2009 του Συμβουλίου, της 25ης Μαΐου 2009, για την εφαρμογή του πρωτοκόλλου σχετικά με τη διαδικασία του υπερβολικού ελλείμματος το οποίο προσαρτάται στη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (ΕΕ L 145 της 10.6.2009, σ. 1).

- (7) Το Συμβούλιο θα πρέπει να λάβει απόφαση να καταργηθεί μια απόφαση σχετικά με την ύπαρξη υπερβολικού ελλείμματος επί τη βάση των δεδομένων που κοινοποιούνται. Επιπλέον, η απόφαση για την ύπαρξη υπερβολικού ελλείμματος θα πρέπει να καταργηθεί μόνο αν οι προβλέψεις της Επιτροπής δείχνουν ότι το έλλειμμα δεν θα υπερβεί το όριο του 3 % του ΑΕΠ κατά τη διάρκεια του χρονικού ορίζοντα των προβλέψεων ⁽¹⁾ και ο δείκτης χρέους πληροί το στοιχείο προοπτικής της τιμής αναφοράς για το χρέος.
- (8) Επιπλέον, σύμφωνα με τις διατάξεις του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, θα πρέπει να ληφθούν δεόντως υπόψη οι συστημικές μεταρρυθμίσεις του συνταξιοδοτικού συστήματος που εισάγουν ένα πολυπυλώνικό σύστημα, το οποίο περιλαμβάνει έναν υποχρεωτικό και πλήρως χρηματοδοτούμενο πυλώνα.
- (9) Βάσει των στοιχείων που παρασχέθηκαν από την Επιτροπή (Eurostat) σύμφωνα με το άρθρο 14 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 479/2009, μετά την κοινοποίηση από πλευράς της Πολωνίας τον Απρίλιο του 2015, και βάσει του προγράμματος σύγκλισης του 2015 και των εαρινών προβλέψεων της Επιτροπής του 2015, συνάγονται τα ακόλουθα συμπεράσματα:
- Το 2014 το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης ανήλθε σε 3,2 % του ΑΕΠ. Δεδομένου ότι ο αριθμός αυτός μπορεί να θεωρηθεί ότι προσεγγίζει την τιμή αναφοράς και ο δείκτης χρέους προς ΑΕΠ της Πολωνίας είναι κάτω από την τιμή αναφοράς του 60 % του ΑΕΠ με διατηρήσιμο τρόπο, η Πολωνία είναι επιλέξιμη για να υπαχθεί στις διατάξεις σχετικά με τις συστημικές μεταρρυθμίσεις του συνταξιοδοτικού συστήματος του άρθρου 2 παράγραφος 7 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1467/97. Η πολωνική συστημική μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού συστήματος του 1999 έχει αντιστραφεί με νόμο που εκδόθηκε τον Δεκέμβριο του 2013. Με βάση αυτή την αντιστροφή, μέρος των περιουσιακών στοιχείων που έχουν συσσωρευθεί στα ιδιωτικά, πλήρως χρηματοδοτούμενα συνταξιοδοτικά ταμεία (που αποτελούν τον δεύτερο πυλώνα του πολωνικού συνταξιοδοτικού συστήματος) μεταβιβάστηκαν στο δημόσιο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης (πρώτο πυλώνα του πολωνικού συνταξιοδοτικού συστήματος). Επιπλέον, ο δεύτερος πυλώνας του συνταξιοδοτικού συστήματος απώλεσε την καθολική κάλυψη, υπό την έννοια ότι η συμμετοχή έπαυσε να είναι υποχρεωτική. Ως εκ τούτου, η αντιστροφή του 2013 έθεσε τέλος στον συστημικό χαρακτήρα της μεταρρύθμισης του 1999. Εντούτοις, μέχρι τα τέλη του Ιουλίου 2014 οι εισφορές κοινωνικής ασφάλισης όλων των συμμετεχόντων ακόμη κατευθύνονταν στον δεύτερο πυλώνα. Οι εν λόγω εισφορές είναι καθαρές δαπάνες της συστημικής μεταρρύθμισης του συνταξιοδοτικού συστήματος του 1999 και πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την αξιολόγηση της διόρθωσης του υπερβολικού ελλείμματος. Οι συνολικές άμεσες καθαρές δαπάνες για την περίοδο Ιανουαρίου — Ιουλίου 2014 εκτιμάται ότι ανέρχονται σε 0,4 % του ΑΕΠ και, κατά συνέπεια, αρκούν για να εξηγήσουν την υπέρβαση του ελλείμματος της γενικής κυβέρνησης το 2014 άνω του 3 % του ΑΕΠ, που αποτελεί την τιμή αναφοράς της Συνθήκης.
 - Το πρόγραμμα σύγκλισης που υπέβαλε η πολωνική κυβέρνηση στις 30 Απριλίου 2015 ορίζει ως στόχο έλλειμμα ίσο με 2,7 % του ΑΕΠ το 2015 και 2,3 % του ΑΕΠ το 2016. Οι εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2015 προβλέπουν έλλειμμα 2,8 % του ΑΕΠ το 2015 και, με βάση την παραδοχή ότι δεν θα υπάρξει αλλαγή πολιτικής, 2,6 % του ΑΕΠ το 2016. Επομένως, το έλλειμμα αναμένεται να παραμείνει κάτω από την τιμή αναφοράς του 3 % του ΑΕΠ που προβλέπεται στη Συνθήκη κατά τη διάρκεια του χρονικού ορίζοντα των προβλέψεων.
 - Η Επιτροπή εκτιμά ότι το διαρθρωτικό ισοζύγιο, δηλαδή το ισοζύγιο γενικής κυβέρνησης διορθωμένο για τον οικονομικό κύκλο και χωρίς τα έκτακτα και λοιπά προσωρινά μέτρα, βελτιώθηκε κατά 0,9 % του ΑΕΠ το 2014.
 - Το ακαθάριστο χρέος της γενικής κυβέρνησης ανήλθε σε 50,1 % το 2014. Στις εαρινές προβλέψεις του 2015, η Επιτροπή εκτιμά ότι το ακαθάριστο χρέος γενικής κυβέρνησης θα ανέλθει στο 50,9 % του ΑΕΠ το 2015 και στο 50,8 % του ΑΕΠ το 2016, ήτοι θα είναι κατώτερο της τιμής αναφοράς 60 % του ΑΕΠ.
- (10) Από το 2015, έτος που έπεται της διόρθωσης του υπερβολικού ελλείμματος, η Πολωνία υπόκειται στο προληπτικό σκέλος του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης και θα πρέπει να παρουσιάζει κατάλληλο ρυθμό προόδου για την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου στόχου προϋπολογισμού, συν τοις άλλοις τηρώντας το όριο αναφοράς για τις δαπάνες. Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2015, το διαρθρωτικό ισοζύγιο θα βελτιωθεί κατά 0,2 % του ΑΕΠ τόσο το 2015 όσο και το 2016, με βάση την παραδοχή ότι δεν θα υπάρξει αλλαγή πολιτικής. Με βάση συνολική αξιολόγηση, η Πολωνία αναμένεται να συμμορφωθεί με την απαιτούμενη προσαρμογή προς τον μεσοπρόθεσο στόχο το 2015, βάσει καθαρής αύξησης των δαπανών κάτω από το όριο αναφοράς, ενώ υπάρχει κίνδυνος να σημειωθεί κάποια απόκλιση από την απαιτούμενη προσαρμογή το 2016, δεδομένου ότι η διαρθρωτική προσαρμογή υπολείπεται της απαίτησης για το 2016, με αποτέλεσμα να χρειαστούν περαιτέρω μέτρα για το εν λόγω έτος.
- (11) Σύμφωνα με το άρθρο 126 παράγραφος 12 της ΣΛΕΕ, απόφαση του Συμβουλίου σχετικά με την ύπαρξη υπερβολικού ελλείμματος καταργείται όταν, κατά την άποψη του Συμβουλίου, έχει διορθωθεί το υπερβολικό έλλειμμα στο οικείο κράτος μέλος.
- (12) Κατά την άποψη του Συμβουλίου, το υπερβολικό έλλειμμα της Πολωνίας έχει διορθωθεί και η απόφαση 2009/589/ΕΚ πρέπει επομένως να καταργηθεί.

⁽¹⁾ Σύμφωνα με τις «Λεπτομερείς ρυθμίσεις για την εφαρμογή του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης και κατευθυντήριες γραμμές για τη μορφή και το περιεχόμενο των προγραμμάτων σταθερότητας και σύγκλισης», της 3ης Σεπτεμβρίου 2012. Βλέπε: http://ec.europa.eu/economy_finance/economic_governance/sgp/pdf/coc/code_of_conduct_en.pdf

- (13) Το Συμβούλιο υπενθυμίζει ότι η συστημική μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού συστήματος του 1999 αντικατέστησε ένα δημόσιο συνταξιοδοτικό σύστημα καθορισμένων παροχών με σύστημα τριών πυλώνων βασιζόμενο σε καθορισμένες εισφορές. Ο κύριος στόχος της μεταρρύθμισης ήταν να βελτιωθεί η βιωσιμότητα του πολωνικού συνταξιοδοτικού συστήματος, ιδίως ενόψει των δημογραφικών προοπτικών που αντιμετωπίζει η Πολωνία και που αποτελούν μεγάλη πρόκληση. Η αντιστροφή της συστημικής μεταρρύθμισης στα τέλη του 2013 αύξησε εκ νέου τον ρόλο του πρώτου, δημόσιου πυλώνα, ο οποίος, αντίθετα με τον δεύτερο πυλώνα, δεν είναι πλήρως χρηματοδοτούμενος, αλλά αποτελεί σύστημα προκαθορισμένων εισφορών με πλασματικό χρόνο ασφάλισης. Ενώ προσφέρει κάποια δημοσιονομική ελάφρυνση βραχυπρόθεσμα, η αντιστροφή της συστημικής μεταρρύθμισης του 1999 δεν βελτιώνει τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών, καθόσον τα βραχυπρόθεσμα οφέλη από την αύξηση των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και τη μείωση των πληρωμών τόκων θα αντισταθμιστούν από την αύξηση των μελλοντικών πληρωμών συντάξεων από τον δημόσιο συνταξιοδοτικό πυλώνα. Συνολικά, η αντιστροφή της συστημικής μεταρρύθμισης του συνταξιοδοτικού συστήματος του 1999 ενέχει μακροπρόθεσμα ορισμένους κινδύνους για τα πολωνικά δημόσια οικονομικά,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Από συνολική εκτίμηση προκύπτει ότι η κατάσταση υπερβολικού ελλείμματος της Πολωνίας έχει διορθωθεί.

Άρθρο 2

Η απόφαση 2009/589/ΕΚ καταργείται.

Άρθρο 3

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στη Δημοκρατία της Πολωνίας.

Λουξεμβούργο, 19 Ιουνίου 2015.

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
J. REIRS